

Waar was de Vergulden Bijlssteeg?

Vergeeten straatnamen in de binnenstad van Medemblik

De meeste straten in de binnenstad van Medemblik hebben een eeuwenoude naam. Het is daarom vaak een koud kunstje om een straatnaam in een zeventiende-eeuws document te lokaliseren; de *'Nieuwestraet'* heet nog steeds Nieuwstraat en de *'Bangertstrate'* kennen we als Bangert.

Toch kun je in het archief ook met onbekende namen worden geconfronteerd. Zo maakte ik in een document uit 1620 kennis met de Vergulden Bijlssteeg. En wat te denken van de Molenstraat en Sparreboomssteeg?

In dit verhaal wordt een aantal oude straatnamen uit de vergetelheid gehaald.

Straatnamen

Straatnamen vormen een belangrijk onderdeel van de locatiebepaling in een stad of dorp. Zonder straatnamen wordt de postbezorging een stuk lastiger. En hoe leg je zonder straatnaam uit waar je woont of waar je een afspraak hebt? Sinds de invoering van de Gemeentewet in 1851, waarin de inrichting en taken van gemeenten werden vastgelegd, is de gemeente belast met de naamgeving van straten. Vanaf dat moment kregen straatnamen een officiële status en verschenen in veel plaatsen voor het eerst straatnaamborden.

Oude straatnamen, die al in de zeventiende eeuw of eerder bestonden, zijn op een natuurlijke en spontane wijze ontstaan. Een nieuwe straat werd in de volksmond al snel als de *'Nieuwestraet'* aangeduid; de Breedstraat en Wijdsteeg onderscheidden zich in vorm. Andere straatnamen werden afgeleid van een nabijgelegen gebouw zoals een kerk, school, huis of molen. Door de wijze waarop namen vroeger tot stand kwamen, vertellen oude straatnamen iets over de geschiedenis van een straat of omgeving. Straatnamen worden dan ook als (immaterieel) cultureel erfgoed beschouwd.

Het oude centrum

Anno 2012 is het nauwelijks voor te stellen dat de Dam ooit het centrum en kloppende hart van Medemblik was. Aan de Dam zetelde niet alleen het stadsbestuur, het plein was ook een centrale verzamelplaats voor de burgerij. Op de Dam werd de jaarmarkt gehouden en kwamen burgers bijeen om overwinningen te vieren en terechtstellingen te aanschouwen.

De Dam strekte zich in zuidelijke richting uit tot voorbij de Kerksteeg en Oostersteeg; pas in de twintigste eeuw is het gebied tussen het stadhuis en de twee stegen aan de Nieuwstraat toegevoegd.

Windrichtingen werden gehanteerd om een locatie ten opzichte van de Dam te bepalen. De aanduiding Westeinde gebruikte men voor het westelijk deel van de Oude Haven; het Oosteinde verwees naar een locatie ten oosten van het stadhuis. Ook kende men in Medemblik het Zuideinde. Met deze naam duidde men het zuidelijk deel van de Nieuwstraat aan.

Bij het beschrijven van een locatie aan de langgerekte en dichtbebouwde Oude Haven waren aanvullende topografische namen en oriëntatiepunten in gebruik. De Visserszijde is daar een voorbeeld van. Vermoedelijk dankte dit deel van de Oude Haven, dat ten oosten van het stadhuis lag, zijn naam aan de vissers die daar woonden. Ook de bruggen over de Oude Haven vormden dankbare oriëntatiepunten. Zo woonde Maarten Thijsz metselaar *'tusschen de twee valbruggen'* en stond het huis van Claas Jansz kaagschipper bij de Papenbrug, een stenen brug over de Oude Haven ter hoogte van de Heerensteeg.¹

Afb.1: De Papenbrug was een belangrijk oriëntatiepunt aan de Oude Haven. Linksboven het stadhuis, rechtsonder de Bonifaciuskerk en in het midden de Papenbrug. Detail van een plattegrond van Medemblik uit 1588.

Nieuwe havens, nieuwe straten

Met de aanleg van de Ooster-, Wester- en Pekelharinghaven kreeg Medemblik in de periode 1590-1640 een aantal nieuwe straten erbij.

De huidige Oosterhaven, een straat die in 1591 met huizen werd bebouwd, stond lange tijd bekend als Nieuwe Haven. Pas in de loop van de achttiende eeuw kreeg de huidige naam de voorkeur. Om het onderscheid tussen de Oosterhaven en de jongere Wester- en Pekelharinghaven te maken, hanteerde men soms de toevoeging 'Oude' (Oude Nieuwe Haven).

De Pekelharinghaven werd aanvankelijk als Ooster Nieuwe Haven, Oosterhaven en zelfs Nieuwe Haven aangeduid. Maar deze namen hebben niet lang stand gehouden.

In twee verschillende bronnen uit de jaren 1661-1662 staat de naam Pekelharingstraat als synoniem opgetekend.² Ongetwijfeld leidden de andere namen tot verwarring waardoor de naam Pekelharing(haven)straat al snel de voorkeur kreeg.

De Westerhaven heeft minder last van naamswijzigingen gehad. Op de plattegrond van Blaeu uit 1649 heet de huidige Westerhaven weliswaar Wester Nieuwe Haven maar in geraadpleegde archiefstukken worden haven en straat steevast als Westerhaven aangeduid.

Persoonsnamen

Sommige kleinere straten en stegen in de binnenstad van Medemblik hebben een naam die zich niet eenvoudig laat verklaren. Door veranderingen in de omgeving is de samenhang tussen naam en naamgever verloren gegaan.

Neem de Kromhoutsteeg, aangelegd als verbinding tussen de Oosterhaven en de Bangert. De oudst bekende namen van de steeg zijn Bangertstraat of Bangerts Overslag; ze maken duidelijk dat de steeg als onderdeel of verlenging van de Bangert werd gezien. Maar in het midden van de zeventiende eeuw werd '*Cromhoutssteeg*' een gangbare naam. De naam is afgeleid van Adriaan Jansz Kromhout, die het westelijke hoekhuis aan de Oosterhaven bewoonde. Hij was koopman en eigenaar van een lijnbaan. De vermelding '*Aeriaen Jansz int Cromhout*' in de stadsrekeningen van Medemblik doet vermoeden dat ook het huis de naam Kromhout droeg.³

De Walesteeg aan de oostzijde van de Nieuwstraat verwijst ook naar een Medemblicker uit de zeventiende eeuw: Ariaan Waligsz of Walig Ariaansz, timmerlieden en waarschijnlijk vader en zoon. De eerstgenoemde woonde aan de oostzijde van de Nieuwstraat, de ander had een huis met schuithelling op de hoek van de Tuinstraat en Walesteeg.⁴

De Nachtegaalsteeg, Hoedemakersteeg en Schoustensteeg zijn straatnamen van dezelfde categorie. Bekend is dat in het midden van de achttiende eeuw Cornelis Nagtegaal op de hoek van het Vooreiland en de Nachtegaalsteeg woonde. Over de naamgevers van de twee andere stegen zijn geen details bekend.

Afb.2: De Kromhoutsteeg in 2012.

Straatnamen verdwijnen

Eigenlijk is het een wonder dat een straatnaam als Kromhoutsteeg nog bestaat. Toen in 1729 de predikant Nicolaas de Graaf op de hoek van de Oosterhaven en de steeg woonde, schreef men over '*de soo genaamde Kromhoutsteeg*'.⁵ Uit deze vermelding spreekt geen vanzelfsprekendheid; Adriaan Jansz Kromhout woonde toen al lang niet meer aan de Oosterhaven.

Door het natuurlijke en officieuze karakter van straatnamen waren ze in de loop van de tijd aan verandering onderhevig. Ook stonden straten onder meerdere namen bekend. De Wijdesteeg telde wel vier verschillende namen waaronder Vergulden Bijssteeg, de straatnaam uit de titel van dit verhaal.

Behalve als gevolg van naamswijzigingen zijn in Medemblik ook straatnamen verdwenen doordat de straten zelf niet meer bestaan. Alleen al aan de noordzijde van de Oude Haven waren zeker acht stegen en doorgangen te vinden. De sloop van de bebouwing aan de Oude Haven betekende het einde van deze straatjes.

Ook op andere plekken in de binnenstad van Medemblik zijn straten verdwenen. Zo laat de plattegrond van Medemblik uit 1649 zien dat de Pekelharinghaven twee zijstraatjes had. Een ervan werd aangeduid als de Zandsteeg, een steeg waar in 1666 acht huisjes stonden.⁶

Sommige oude straatnamen in Medemblik zijn tamelijk recent verdwenen. Goudsbloemgracht, Banesingel en Rookoesteeg zijn oude straatnamen die in de twintigste eeuw nog werden gebruikt. De Goudsbloemgracht heet nu Van Houweningepark; de Banesingel en de Rookoesteeg zijn opgegaan in respectievelijk het Geldelozepad en het Bagijnhof.

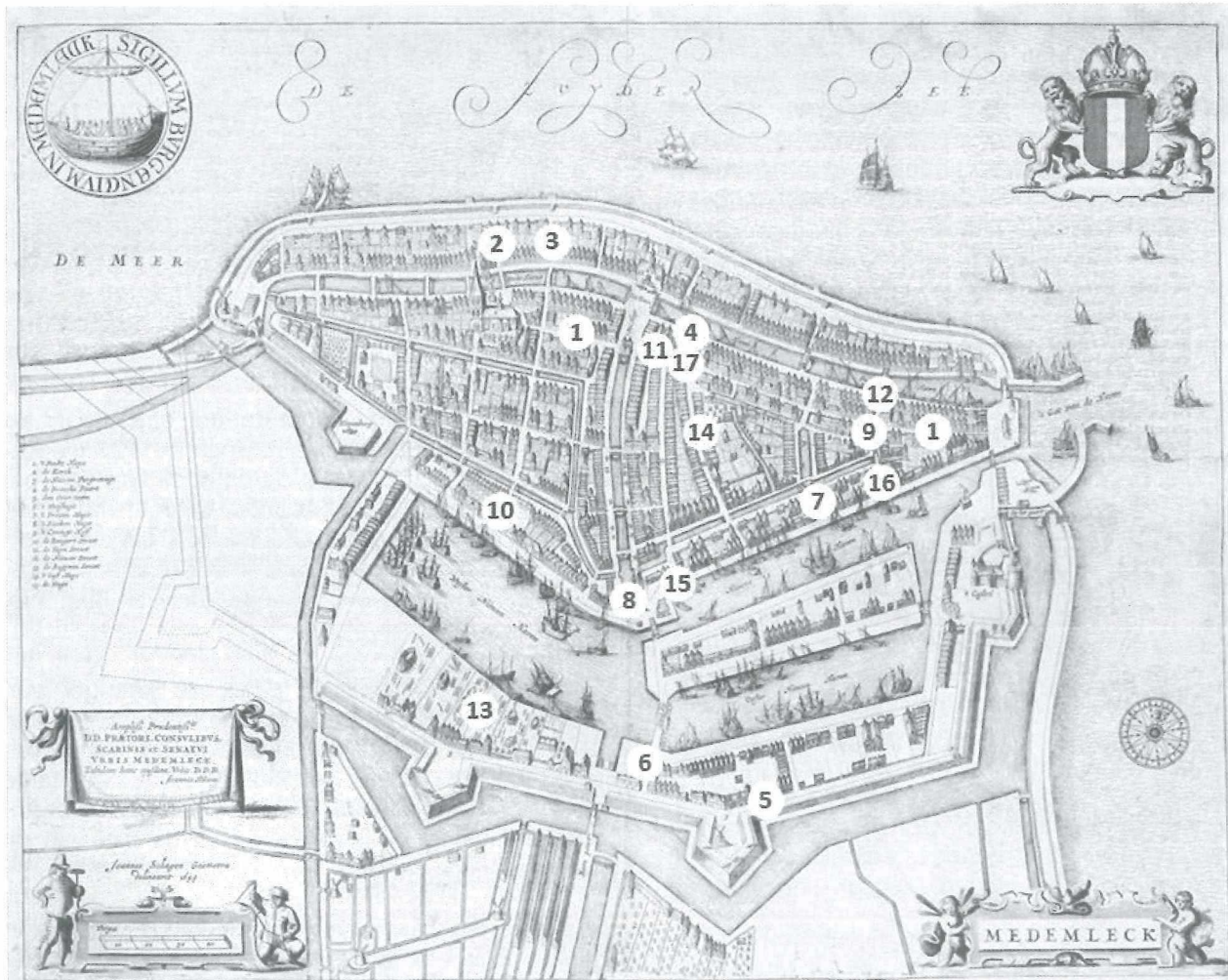
Vergeeten straatnamen

Hieronder volgt een verzameling vergeten straatnamen waarvan de ligging is vastgesteld. De nummers achter de namen corresponderen met de nummers op de plattegrond (Afb.3).

In de straatnaam ligt de relatie met de bebouwing aan de zuidzijde van de Oude Haven besloten. De straat was het achterstraatje van de Oude Haven; de hoofdbebouwing lag aan de Oude Haven.

Omdat de Kerksteeg en de Oostersteeg ook in de zeventiende eeuw al smal waren, noemde men het Achterstraatje ook wel Nauwstraatje. Vanwege de smalle doorgang vaardigde het gerecht van Medemblik in 1665 zelfs een verbod uit op luifels en het uitstellen van koopwaar. Dit verbod gold vanaf de (Bonifacius)kerk in oostelijke richting tot herberg De Vos aan het havenhoofd.⁷

De namen Achterstraatje en Nauwstraatje zijn zo algemeen dat ze ook wel voor andere straatjes en stegen in Medemblik werden gebruikt. Op de kadaasterkaart uit omstreeks 1830 wordt bijvoorbeeld de Vermaningsteeg als het Nauwe Steegje aangeduid. En in de zeventiende eeuw werd dezelfde naam voor de Pompesteeg gebruikt.

Afb.3: Plattegrond van Medemblik door Blaeu in 1649 uitgegeven.

Achterstraatje of Nauwstraatje (1)

Achterstraatje is een algemene benaming voor de Kerksteeg en Oostersteeg.

Bourgonjessteeg (2)

De Bourgonjessteeg was één van de stegen aan de noordzijde van de Oude Haven die het domein van de armen en minvermogenden waren.

De steeg lag tegenover de oude waag en Bonifaciuskerk en wordt genoemd in archiefstukken uit de periode 1664-1685.⁸ In de Bourgonjessteeg stonden zeker drie 'camertjens', kleine woningen bestaande uit slechts één vertrek.⁹ In 1685 werd een aantal kamertjes door het stadsbestuur verkocht met als doel deze te slopen.¹⁰

De naam van de steeg is vrijwel zeker afgeleid van Pieter Bourgonje, eigenaar van een huis aan de noordzijde van de Oude Haven.¹¹ Zijn huis grensde aan de steeg.

Claas Fongerssteeg of Stoelematssteeg (3)

Net als de Bourgonjessteeg was ook de Claas Fongerssteeg een zijsteeg van de Oude Haven. De steeg lag tegenover de Heerensteeg en liep in noordelijke richting tot aan de dijk. Door middel van de Papenbrug waren de Heerensteeg en de Claas Fongerssteeg met elkaar verbonden. Een belastingregister uit 1663 vermeldt dat de steeg was bebouwd met 'twee wooningen', een 'huijske' en twee 'camers'.¹²

De steeg is vernoemd naar Claas Willemsz Fongers; hij woonde aan de Oude Haven ten westen van de steeg. In 1663 was Jan Jansz Cos eigenaar van het hoekhuis geworden. Hoewel de naam Claas Fongerssteeg na deze verandering nog in gebruik bleef, werd de steeg sindsdien ook wel Stoelematssteeg genoemd. Jacob Jansz Stoelematter bewoonde één van de kleine huisjes in de steeg.

Geldzakssteeg (4)

De Geldzakssteeg is een andere naam voor het noordelijke deel van de Bangert, tussen de Oude Haven en de Oostersteeg. Dit kan worden opgemaakt uit drie vermeldingen van het straatje in de periode 1632-1670.¹³

Net als veel andere stegen in Medemblik zal de naam zijn afgeleid van een persoons- en/of huisnaam. Mogelijk is er een verband met Taams Fransz Gheltsack, een Medemblicker die in 1573 het bevel voerde over een oorlogsschip.¹⁴

Haarlemmerdijk (5)

De Haarlemmerdijk is al een keer eerder uit de vergetelheid gehaald.

In de jaaruitgave van 2002 maakt Jaap van Leve- rink ons attent op deze oude straatnaam. De straat lag ten zuiden van de Pekelharinghaven; de tuinen van de huizen aan de haven kwamen uit op de Haarlemmerdijk.

Heden ten dage is het tracé van de straat nog te volgen via de ingang van het Koningin Emmapark aan de Hoogesteeg; voor het theehuis dient u het pad linksaf te nemen. Tot na 1800 is de naam in gebruik geweest. Aan wie of wat de Haarlemmerdijk zijn naam dankt, is niet bekend.

Molenstraat (6)

Het deel van de Hoogesteeg tussen de Pekelharinghaven en de ingang van het Westereiland werd in de tweede helft van de zeventiende eeuw als Molenstraat aangeduid. Aan de oostzijde van de straat stonden toen al huizen; de bewoners hadden zicht op de stadstimmerschuur aan de overzijde van de straat.

De naam Molenstraat moet zijn afgeleid van de korenmolen die op het Zuiderbolwerk stond. Net als de Haarlemmerdijk maakt dit bolwerk nu deel uit van het Koningin Emmapark. Ging men aan het einde van de Molenstraat linksaf dan kwam men bij de molen uit.

Afb.4: De huidige bebouwing aan de Hoogesteeg, in de zeventiende eeuw ook wel Molenstraat genoemd.

Nieuwe Koningsstraat (7)

In 1591, toen de Oosterhaven vrijwel was voltooid, gebruikte men de naam Nieuwe Koningsstraat voor de huidige Schoutensteeg.

De naam bevat een duidelijke verwijzing naar het Koningshof dat via dit straatje met de nieuwe haven werd verbonden.

Omdat de naam Nieuwe Koningsstraat maar éénmaal in archiefstukken is aangetroffen, is het onzeker in hoeverre het een gangbare en geaccepteerde naam was.¹⁵ In de eerste helft van de zeventiende eeuw werd de Schoutensteeg ook wel aangeduid als het *'Conincxhoffs overslach'*.¹⁶

Overslag (8)

'Het Overslag' was een begrip in Medemblik. De naam werd gebruikt voor het zuidende van de Nieuwstraat, later bekend onder de naam Kaasmarkt.

In 1627 besloot het stadsbestuur van Medemblik om bij de huidige Kaasmarkt een overslag of helling te maken. Via deze helling werden houten balken naar de zaagmolens buiten de stadswallen gebracht.¹⁷ Mogelijk is toen ook de basis voor de straatnaam gelegd. Een vroege vermelding van de straatnaam Overslag dateert uit 1646 waarbij deze nader wordt aangeduid als het *'overslach vant Zijdeijnde'*.¹⁸ In deze context wordt de straat als verbinding gezien tussen het Zuideinde (van de Nieuwstraat) en de Westerhaven ten behoeve van goederenoverslag. De aanduiding overslag werd aanvankelijk ook toegepast op straten die eenzelfde functie hadden zoals de Kromhoutsteeg en Schoutensteeg.

In 1775 kreeg het Overslag een nieuwe functie: dat jaar startte een nieuwe kaasmarkt bij de stadswaag. Aan het einde van de achttiende eeuw raakte de straatnaam Overslag in onbruik en kreeg Kaasmarkt de voorkeur.

Ridderstraat (9)

De verleiding is groot om de naam *'Ridderstraete'* in een zeventiende-eeuws document te relateren aan de huidige Ridderstraat. Maar dat is niet juist. Tot omstreeks 1650 werd de Wijdsteeg als Ridderstraat aangeduid.

Het meest zuidelijke deel van de Wijdsteeg, tussen het Gedempt Achterom en de Oosterhaven, werd in de jaren 1590-1591 als verbindingsstraatje met de nieuwe haven aangelegd. Aanvankelijk werd dit deel ook wel Nieuwe Ridderstraat of Overslag naar de Ridderstraat genoemd.

Om de aanleg van het verbindingsstraatje mogelijk te maken, kocht het stadsbestuur een huis en liet het afbreken. Marijngen Ridderts was de verkoper; zij ontving in 1591 een eerste betaling van 323 gulden en 17 stuivers uit de stadskas.¹⁹

De verklaring voor de naam Ridderstraat ligt in haar (vaders)naam besloten.

Schoutesteeg (10)

Net als de Ridderstraat is ook de Schoutesteeg een straatnaam die je op een verkeerd spoor zet. De naam werd in de achttiende eeuw gebruikt voor de huidige Koggesteeg.

In 1797 kocht het ambacht de Vier Noorder Koggen het kapitale pand Westerhaven 20 om als Koggehuis te dienen. Op dat moment heette het straatje aan de westzijde van het nieuwe Koggehuis nog Schoutesteeg. Medio 1799 ging het stadsbestuur van Medemblik schoorvoetend akkoord met een versmalling van de steeg zodat het ambacht zijn verbouwingsplannen kon realiseren; een deel van de steeg werd opgeofferd ten bate van een nieuwe stal.²⁰

De straatnaam Schoutesteeg verwijst hoogstwaarschijnlijk naar een vroegere bewoner van het pand Westerhaven 20. Nicolaas Brouwer, schout van Medemblik en eigenaar van het pand aan het einde van de zeventiende eeuw, komt hiervoor in aanmerking.

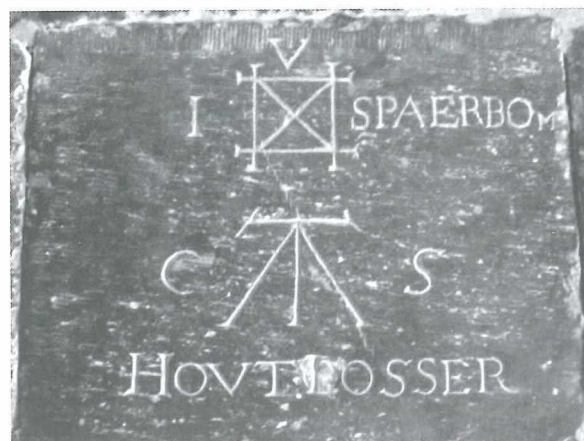
Snoepsteeg (11)

Snoepsteeg is een oude benaming voor de Oostersteeg. De naam bestond al omstreeks 1650 en bleef tot het einde van de achttiende eeuw in gebruik.

Sparreboomssteeg (12)

Sparreboomssteeg is een alternatieve naam voor de Wijdsteeg. De naam werd in de zeventiende eeuw gebruikt voor het noordelijke deel van de steeg, tussen de Oude Haven en de Oostersteeg.

Op de westelijke hoek Oude Haven - Wijdsteeg woonde Jan Fredericksz Sparreboom, de vermoedelijke naamgever. In of voor 1647 verkocht hij zijn huis aan schoolmeester Pieter de Visch.²¹

Afb. 5: De naam Sparreboom leeft nog voort op een grafsteen in de Bonifaciuskerk. Lees: I(an) V(redericksz) Spaerbom.

Timmerwerven (13)

Het Westereiland werd in de zeventiende en achttiende eeuw als Timmerwerven aangeduid.

De naam is ontleend aan de sloopstimmerwerven die omstreeks 1632 aan de zuidzijde van de Westerhaven werden ingericht. Via de 'achterstraat' op de Timmerwerven waren de woonhuizen, werkplaatsen en scheepswerven bereikbaar.

Aanvankelijk waren alle sloopstimmerwerven eigendom van plaatselijke koop- en ambachtslieden. Dit veranderde in 1659 toen dijkgraaf Dirk Verwer de meest oostelijke werf aankocht ten behoeve van de Vier Noorder Koggen²²; een tweede grote werf werd later eigendom van de West-Friese admiraliteit. Nadat Medemblik in 1797 als nationale marinehaven werd aangewezen, verhuisden de Vier Noorder Koggen en de laatste particuliere scheepswerven naar andere locaties in de stad. Het Westereiland werd getransformeerd in een marinecomplex waarna de aanduiding Timmerwerven in onbruik raakte.

Trintstraat (14)

Trintstraat is een oude naam voor de Bangert; aan het einde van de zestiende eeuw werden beide namen naast elkaar gebruikt.²³

De naam was nauw verbonden met een belangrijke waterput die zich aan de oostzijde van de Bangert en ten zuiden van de Oostersteeg bevond. In archiefstukken wordt deze put als de Trintput aangeduid. De Trintput bestond al in 1569 toen metselaar Jan Albertsz op kosten van de stad een straatje bij de put maakte.²⁴ De put had een publiek karakter en voorzorg onder meer schepen van drinkwater. In 1646 kreeg Jan Claasz Gabel, alias Jan Claasz bij de pet [=put], toestemming om een vergoeding voor het ophalen van water uit de put te vragen. Tegenover deze vergoeding stond de verplichting om de put, de emmer en andere toebehoren in goede staat te houden.²⁵

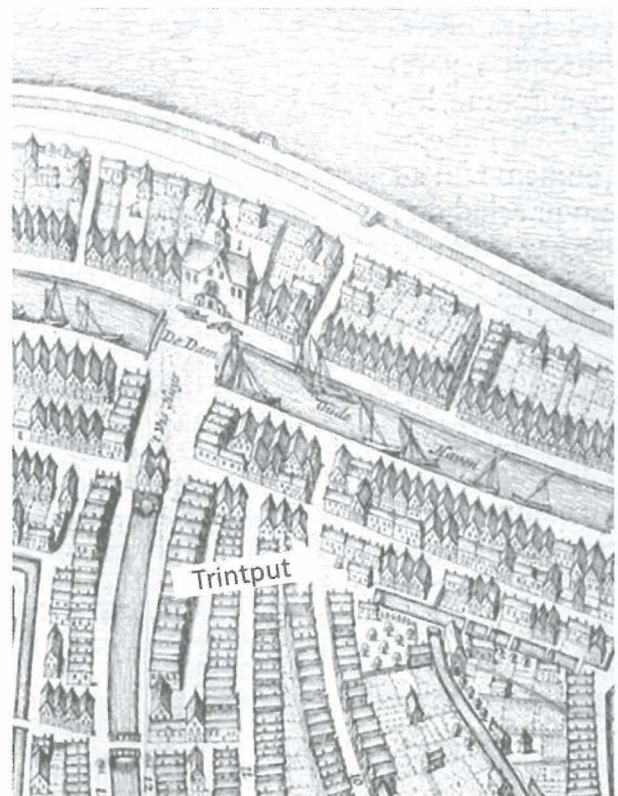
In de eerste helft van de zeventiende eeuw werd de naam Trintstraat of Trintsteeg voornamelijk voor een specifiek deel van de Bangert gebruikt, te weten het deel tussen de Oude Haven en de Oostersteeg. Zie ook Geldzakssteeg.

Veermanskade (15)

De Veermanskade lag aan de noordzijde van de Oosterhaven, ter hoogte van het Waai gat. In 1648 wees het Medemblicker stadsbestuur deze locatie aan als vaste losplaats voor de veerschipper op Amsterdam.²⁶ De Veermanskade behield deze functie lange tijd want het reglement van het schippersgilde uit 1771 vermeldt dat 'het veerhuys van de thuijs komende veerman van Amsterdam op Medemblik zal zijn en blijven het huys op de Veermanskaj'. Het vertrekpunt voor de reis naar Amsterdam was het Amsterdamse Veerhuis op de hoek van de Wijdesteeg.²⁷

Vergulden Bijssteeg (16)

Vergulden Bijssteeg was een alternatieve naam voor de Wijdesteeg.

Afb.6: De Trintput in de Bangert. Detail van de kaart van Blaeu uit 1649.

De naam werd vermoedelijk niet veel gebruikt want tot op heden is de Vergulden Bijssteeg slechts in één document naar voren gekomen.²⁸

Over de herkomst van de straatnaam bestaat geen twijfel; het hoekhuis Oosterhaven 39 stond lange tijd bekend als de Vergulden Bijl. Een uithangteken in de vorm van een gouden bijl sierde de voorgevel van het huis. De bijl geldt als het attribuut van sloopstimmerlieden en wijst op betrokkenheid van de eigenaar bij scheepsbouwactiviteiten.

De eerste eigenaar van het huis was Jan Claasz Timmerman. Hij kocht in 1591 het perceel op de hoek Oosterhaven-Wijdesteeg en zette er een huis op.²⁹ Later bewoonde houtkoper Dirk Thomasz Puinder het huis. Toen zijn dochter Geertje in 1631 werd gedoopt, werd de vader als 'Dirk Tomas Vergulden Bijs' in het doopregister opgetekend.³⁰

Warmoesstraatje (17)

In de eerste helft van de zeventiende eeuw noemde men de huidige Oostersteeg het Warmoesstraatje. De oudste vermelding van deze naam is gevonden in een document uit 1619.³¹ Later in de zeventiende eeuw werden de namen Warmoesstraatje en Snoepsteeg naast elkaar gebruikt.³²

Meerdere oude binnensteden in Noord-Holland kennen nog een Warmoesstraat. De bekendste is die in Amsterdam. Maar ook in Haarlem en Hoorn is een Warmoesstraat te vinden.

Warmoes is een oud woord voor groente; de straatnaam wordt in verband gebracht met de handel in groenten.

Tot slot

Dit verhaal is bedoeld als kennismaking met een aantal vergeten straatnamen en schetst de ontwikkeling van straatnamen in Medemblik.

De vraag 'Waar was de Vergulden Bijssteeg?' is beantwoord. Maar er zijn tal van oude straatnamen waarvan de ligging nog niet is vastgesteld. Wie weet waar de Rijsenbrijsteeg, het Messemakerssteegje, de Pantjebrootssteeg, Schoolsteeg of Poepsteeg waren, mag het zeggen.

Het verhaal vraagt om een vervolg; 'Straatnamen in Medemblik' is een onderwerp waarmee een boek kan worden gevuld.

Peter Swart
Hoorn, augustus 2012

Geraadpleegde bronnen

WFA - Westfries Archief (Hoorn)

DTB – Doop-, Trouw- en Begraafboeken
OA - Oud Archief
ORA - Oud Rechterlijk Archief

Herkomst afbeeldingen:

Dirk Meijers, Medemblik: 5.
Peter Swart, Hoorn: 2 en 4.
Rijksmuseum, Amsterdam: 1.
Westfries Archief, Hoorn: 3 en 6.

¹ WFA, ORA Medemblik 5338 (16 januari 1629, 29 mei 1640). De valbruggen lagen ten oosten van het stadhuis.

² WFA, OA Medemblik 36 (bergnr. 11, 26 februari 1661) en Gaarder Medemblik 6 (28 november 1662).

³ WFA, OA Medemblik 149 (bergnr. 682, folio 109vs).

⁴ Voor de locatie van het huis van Walig Ariaansz zie WFA, ORA Medemblik 5338 (30 november 1644). Voor het huis van Ariaan Waligsz zie onder andere WFA, ORA Medemblik 5338 (9 december 1623). Eerder besloot het stadsbestuur het huis van Ariaan Waligsz aan te kopen in verband met de aanleg van de steeg. WFA, OA Medemblik 36 (bergnr. 10, 23 mei 1612).

⁵ WFA, OA Medemblik 39 (bergnr. 36, 9 juli 1729).

⁶ WFA, Gaarder Medemblik 6 (10 februari 1666).

⁷ WFA, ORA Medemblik 5251 (6 januari 1665).

⁸ WFA, Gaarder Medemblik 9 (30 maart 1678).

⁹ WFA, OA Medemblik 175 (bergnr. 896, folio 42).

¹⁰ WFA, OA Medemblik 38 (bergnr. 29, 30 februari 1686).

¹¹ WFA, OA Medemblik 175 (bergnr. 895, folio 123vs-124). In het verpondingskohier van 1630 is sprake van Pieter Cornelisz Borgonje en Pieter Gerritsz Borgeignen.

¹² WFA, OA Medemblik 175 (bergnr. 896).

¹³ WFA, Gaarder Medemblik 4 (27 mei 1632), 5 (24 september 1653) en 7 (20 januari 1670).

¹⁴ WFA, OA Medemblik 347 (bergnr. 1481).

¹⁵ WFA, OA Medemblik 149 (bergnr. 660).

¹⁶ FA, ORA Medemblik 5338 (6 december 1636).

¹⁷ WFA, OA Medemblik 36 (bergnr. 10, 1627).

¹⁸ WFA, ORA Medemblik 5338 (26 oktober 1646).

¹⁹ WFA, OA Medemblik 149 (bergnr. 660).

²⁰ WFA, OA Medemblik 43 (bergnr. 42, 20 december 1798 en 22 juni 1799).

²¹ WFA, Gaarder Medemblik 5 (26 augustus 1647).

²² WFA, Gaarder Medemblik 6 (18 maart 1659).

²³ WFA, OA Medemblik 149 (bergnr. 660).

²⁴ WFA, OA Medemblik 148A (bergnr. 651A, 1569).

²⁵ WFA, OA Medemblik 36 (bergnr. 10, 9 april 1646).

²⁶ WFA, OA Medemblik 36 (bergnr. 10, 10 februari 1648).

²⁷ Octroy, ofte gilde-brief voor de binnenlands varende schipper tot Medemblik, Medemblik, 1771.

²⁸ WFA, ORA Medemblik 5282 (4 februari 1620).

²⁹ WFA, OA Medemblik 149 (bergnr. 660).

³⁰ WFA, DTB Medemblik 1 (24 december 1631).

³¹ WFA, ORA Medemblik 5338 (8 december 1619).

³² WFA, Gaarder Medemblik 7 (maart 1668).